

Voorwoord

De recente verwerping van het kernstopverdrag door de Amerikaanse Senaat is illustratief voor de grillige geopolitieke koers die 's-werelds enige overgebleven supermacht regelmatig pleegt te varen. Het Amerikaanse buitenlandse beleid lijkt, onder Republikeinse invloed, weer weg te zakken in isolationisme, een tendens die al eerder deze eeuw kon worden waargenomen. Hoezeer de Verenigde Staten bij tijd en wijle ook de neiging hebben zich slechts op zichzelf te concentreren, en de rest van de wereld buiten het gezichtsveld te dringen, toch is de sociaal-culturele invloed van *Uncle Sam* op met name de Europese culturen diepgaand geweest in de twintigste eeuw. Althans, dat is het reguliere beeld.

In de historiografie over de Amerikaans-Europese relaties is de laatste jaren sprake van een groeiende twijfel aan de juistheid van de reguliere interpretatie. Hoewel de globalisering van de economie lijkt te leiden tot het ontstaan van een wereldwijde culturele *koine*, waarin zonder twijfel Amerikaanse elementen een belangrijke rol spelen, overheerst het gevoel dat dergelijke beïnvloeding niet verder reikt dan de oppervlakte, en geen invloed heeft in de diepere lagen van de cultuur. Ook is de aandacht gevestigd op de creatieve wijze waarop niet-Amerikaanse samenlevingen elementen selecteren uit de Amerikaanse cultuur, om deze vervolgens op geheel eigen wijze te verwerken. Reden genoeg dus voor de redactie van *Groniek* om een aantal historici en cultuurwetenschappers te vragen naar hun mening over het karakter van de Amerikaanse invloed op de Europese culturen, in het bijzonder Nederland. Dit heeft een vijftal bijdragen opgeleverd van auteurs die elk op hun eigen wijze greep proberen te krijgen op het glibberige thema 'Amerikanisering.'

Een inleidend artikel komt van de hand van Doeko Bosscher. Hij gaat in op de vraag in hoeverre de Nederlanders geamëricaniseerd zijn en of er sprake is van Amerikaanse culturele dominantie. Tity de Vries onderzoekt in hoeverre Amerikaanse invloeden een rol spelen bij de opkomst en ontwikkeling van de public relations in de Nederlandse overheidsvoorlichting. Marja Roholl bespreekt de culturele competitie tussen de VS en de Sovjet-unie op de Wereldtentoonstelling te Brussel in 1958, en de reactie daarop in de Nederlandse pers. Frank Inklaar gaat vervolgens in op de adoptie van Amerikaanse technieken voor bedrijfskadertraining in het Nederlandse bedrijfsleven, geestelijke Marshallhulp in werking, zoals hij het zelf noemt.

William Uricchio tenslotte analyseert de reactie van Europese cultuurcritici op de Amerikaanse *remakes* van oorspronkelijk Europese films.

In het Supplement ditmaal een bijdrage van Esther Postema over de Wereldbibliotheek en de gewone man in de negentiende eeuw. Vervolgens beschrijft Ronald Visser zijn 'Praagse winter' in de rubriek 'Studeren in het buitenland', en bespreekt J.W. Drukker op gloedvolle wijze het werk van de *cliometricians* Robert Fogel en Stanley Engerman in de rubriek 'Klassiekers.' Dit nummer van *Groniek* besluit met een bijdrage over de receptie van Rousseau's ideeën over religie in de Nederlandse Republiek van de hand van Herman Paul. Rest ons niets anders dan u veel leesplezier te wensen.

De redactie